

روزنامه مناقصه

اولین روزنامه تخصصی
در زمینه مناقصه مزایده با ۱۵ سال سابقه

مستقیم به دست شما می‌رسد

۰۹۰۲۲۵۴۲۴۳۸

http://monagh-satiran.ir

از موضوعات مورد بحث در نظام حقوقی کشورهای دنیا، تفاوت فسخ عقد و بطان آن است، طرح دعوی مطروحه در باب نوع آن از اهمیت فراوانی برخوردار است و بسته به عرف و رویه قضایی و نظام حقوقی ملل (باندکی تفاوت)، نقاط اشتراک بسیاری دارد. آنچه در باب این موضوع در نظام حقوقی ایران طرح می‌شود بسیار بسیط است و نظرات متفاوتی از منابع حقوق فرعی ایران (دکترین حقوق) صادر شده است.

ارتباط و مفهوم شناسی فسخ، انفساخ، تفاسخ و آثار و تبعات آن در قراردادهای بالادستی صنعت نفت و گاز

طبل حمایت را به نام نیروگاه‌داران خصوصی می‌کوبند! بلاتکلیفی قرارداد ۲۷۵ میلیون یورویی نیروگاه رودشور؛ از دیروز تا امروز

حمایت از بخش خصوصی در شرایط تحریم، ترجیح‌بند این روزهای محافل اقتصادی است؛ اهمی که با آنگاه به آن می‌توان بدون نیاز به حضور شرکت‌های رنگ و لعاب‌دار با برند خارجی، نیاز بازار داخلی را تأمین و حتی ثنور صادراتی را نیز باغ نگه داشت. اما در این میان با بی‌توجهی نسبت به ارائه تسهیلات و...

فروش مستقیم از طریق سایت روزنامه
www.monagh-satiran.ir

مدیر عامل بورس انرژی در گفت‌وگو با «مناقصه» مطرح کرد

مشتریان فرآورده‌های نفتی بیشتر می‌شوند

شرکت گاز در عرضه ال پی جی، زمان را از دست ندهد

تشریح عوامل موفقیت دانش‌بنیان‌ها در دوران تحریم

در ۸ ماه اول سال جاری اتفاق افتاد

افزایش ۱۱ درصدی مصرف سیمان در کشور

صنعت سیمان ایران در حالی هشتادوششمین سالروز تأسیس خود را پشت سر می‌گذارد که با ایجاد ظرفیت ۸۷ میلیون تن سیمان در سال، مقام ششم جهان را دارد که میزان مصرف سالانه در داخل کشور حدود ۶۱ میلیون تن و میزان صادرات سیمان و کلینکر بالغ بر ۱۱ میلیون تن می‌باشد. طبق آمارهای هشت ماهه اول امسال (منتهی به آبان‌ماه) میزان صادرات زنجیره سیمان با نسبت ۱۱۴ میلیون تن، نسبت به دوره مشابه در سال گذشته ۲۲ درصد رشد داشته است. طبق جدول آماری نشان‌دهنده این موضوع است که سید صادرات به سمت ارزش افزوده...

ویژه فاینر میتر برای مناقصه مزایده

چاپ دهم

منتشر شد

تلاش

دارو؛ خط مقدم جنگ اقتصادی علیه ایران

رئیس سازمان غذا و دارو ضمن تسلیت به شهادت سردار قاسم سلیمانی، گفت: در جنگ اقتصادی ظالمانه کنونی که با عنوان «تحریم» دشمن به ما تحمیل کرده، حوزه دارو در خط مقدم قرار دارد. به گزارش مهر، دکتر محمد رضا شانه‌ساز در نشست خبری سومین یادواره ابتکار گران و شهدای حوزه دارویی کشور گفت: شهادت سردار رشید اسلام که اسوه تقوی و مجاهدت بود، شهید سردار سلیمانی و همراهانشان خصوصاً شهید ابومهدی که یک عمر در راه تحقق کلمه حق و اهداف بلند انقلاب اسلامی مجاهدت کردند را تسلیت می‌گویم. وی با اشاره به برگزاری سومین یادواره ابتکار گران و شهدای داروسازی کشور گفت: در دوران دفاع مقدس حوزه دارویی کشور خدمات ارزنده‌ای را ارائه کرد. در آن زمان تحریم‌های دارویی در شرایطی اعمال می‌شد که توان صنعت داروسازی کشور مانند الان نبود و شرکت‌هایی را داشتیم که صرفاً کار بسته‌بندی دارو را انجام می‌دادند و فاقد هر گونه دانش بومی در حوزه داروسازی بودیم که شرایط سختی را در کشور ایجاد کرده بود. در عین حال طرح ژنریک وجود نداشت و پزشکان با برندها آشنا بودند و ما بازار مکاره‌ای را در آن زمان داشتیم. در سال‌هایی که این شرایط مردم و زمندگان‌شان را آزار می‌داد، این تهدیدات را به فرصت بدل کردیم و توانستیم طرح ژنریک را در کشور اجرا کنیم که در سال‌های جنگ توانست از ایجاد رقابت‌های کاذب جلوگیری کند. وی ادامه داد: صنعت داروسازی ما در آن سال‌ها چشش عمده‌ای کرد و با آنگاه به توان داخلی به علم تولید بسیاری از داروها و در عین حال توسعه دانشگاه‌ها و دانشکده‌های داروسازی دست یافتیم؛ به‌طوری که در حال حاضر ۹۷ درصد از داروهای مورد نیاز کشور را در داخل تولید می‌کنیم. در آن زمان افرادی بودند که در سنگر کارخانه‌های داروسازی و در حوزه صنعت دارو خدمت کرده و داروی جبهه‌ها و پشت جبهه‌ها را تأمین می‌کردند. رئیس سازمان غذا و دارو همچنین گفت: در آن زمان در شهرهایی مانند کرمانشاه، خوزستان، کردستان و... که بمباران می‌شدند شهرها خالی از سکنه می‌شد و همه مراکز تعطیل بودند، اما داروخانه‌هایی را می‌دیدیم که در همان شهرها خدمت ارائه می‌کردند و نتیجه آن آزادها و شهدایی بود که در این حوزه داریم. در حال حاضر هم در جنگ اقتصادی ظالمانه‌ای که به عنوان تحریم، دشمن به ما تحمیل کرده، حوزه دارو در خط مقدم قرار دارد. هر کجا که دشمن بتواند در زمینه داروهای مورد نیاز کشور را دچار مشکل کند کوچک‌ترین رجم و مرونی از خودش نشان نمی‌دهد. بنابراین ما باید از درون خودمان را تقویت کنیم و به جوانان و پیشکسوتان حوزه دارویی کشور آنگاه کنیم که با همه فشارها دشمن نتواند مشکل حادی در حوزه دارو بر ایمان ایجاد کند.

دست یاری مناقصه برای ساخت میادین میوه و تره‌بار در پایتخت ایران

گروه اجتماعی | مناقصه

بازار میادین میوه و تره‌بار ابزاری برای کنترل بازار میوه هستند. در شرایطی که قیمت‌ها در کشور دقیقه‌ای بالا می‌رود (به عنوان مثال قیمت گوجه‌فرنگی از ۱۵۰۰ تومان به ۱۷۰۰۰ رسیده بود)، افزایش این گونه بازارها در نقاط شلوغ و پرجمعیت دارای اهمیت فراوانی هستند. تهران نیز به عنوان پایتخت ایران و کالانشهری با میلیون‌ها نفر جمعیت نیازمند دهه‌ها بازار میوه و تره‌بار است. حال شهرداری تهران می‌گوید از طریق مناقصه می‌خواهد میادین میوه و تره‌بار جدیدی به شهر تهران اضافه کند.

ساخت ۲۰ بازار جدید

در همین ارتباط، مدیر عامل سازمان مدیریت میادین شهرداری تهران گفت: ساخت ۲۰ بازار جدید میوه و تره‌بار در ۳۰ محله تهران تا پایان سال آینده را در دستور کار قرار داده‌ایم و اعتقاد داریم توسعه بازارهای جدید میوه و تره‌بار با استفاده از ظرفیت‌های داخلی به رونق اقتصاد شهری کمک می‌کند. سیدسعید راد با تأکید بر اینکه کار ساخت چهار بازار جدید میوه و تره‌بار به زودی به پایان می‌رسد، افزود: سایر بازارهای در دست ساخت و بازارهایی که احداث آنها برای سال آینده در دستور کار این سازمان قرار دارند، فرصت‌هایی هستند که شرکت‌های متقاضی

نیز سهیم و شریک شوند.

استقبال پیمانکاران از مناقصات

وی با استقبال از حضور حداکثری

پیمانکاران در مناقصات ساخت بازارهای جدید میوه و تره‌بار، تأکید کرد: سازمان مدیریت میادین شهرداری تهران، ندرتها با عرضه

مزایده اقامت‌ها و ضایعاتی

شرکت سازه گستر سایپا

شرح در صفحه ۴

انالله و انا الیه راجعون

جناب آقای حمید زمانیان

از شنیدن خبر فوت مادر گرامیتان بسیار متأثر شدم. این واقعه در دناک را خدمت شما و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنم و از درگاه خداوند متعال برای جنابعالی صبر مسئلت دارم. ما را هم در غم عزیزان دست رفته تان شریک بدانید.

علی قره‌داغلی - مدیر عامل و سردبیر روزنامه مناقصه

سرکار خانم مینا و نیلوفر زمانیان

تسلیت واژه کوچکی است در برابر غم بزرگ شما

با نهایت تأسف و تأثر در گذشت مادر بزرگ گرامیتان را تسلیت می‌گویم و از خداوند متعال برای شما و خانواده محترم صبر و شکیبایی خواهم.

همکاران شما در روزنامه مناقصه

نمی‌شود، ادامه داد: قوانین سخت گیرانه در کشور باعث شده قاچاق مواد مخدر سخت و گرفتار وجود دارد اما در رفتارهای اجتماعی که به صورت گسترده و اپیدمی در جامعه رواج یافته است معادله به این راحتی قابل حل نیست و باید همه جوانب را در نظر گرفت. وی به بیان اینکه در حال حاضر رفتارهای اعتیادی در ایران اپیدمی شده و میلیون‌ها نفر را با خود درگیر کرده است، گفت: زمانی که میلیون‌ها نفر در ایران دچار اعتیاد به مواد مخدر هستند، مسیری درستی برای بازدارندگی و کاهش شیوع اعتیاد در کشور انجام می‌دادیم، می‌توانستیم شاهد اتفاقات مؤثرتری باشیم. غالبی در ادامه ضمن اعلام موافقت خود نسبت به مصوبه مجلس شورای اسلامی گفت: تاکنون شاهد این بوده‌ایم که قوانین سخت گیرانه تأثیری در نگره‌داری آنها در بازپروری، درمان‌های مشروط و دادگاه درمان مدار حرکت دهیم. اگر قرار باشد خرده‌فروشان را مجرم بخوانیم باید به این موضوع توجه شود که هزینه بسیاری برای برخورد با آنها صرف می‌شود.

مبارزه با مواد مخدر می‌گوید: در حال حاضر در مورد این موضوع، سردار مومنی، دبیر کل ستاد مبارزه با مواد مخدر با ریاست مجلس شورای اسلامی صحبت و آمادگی ستاد را برای همکاری با مجلس شورای اسلامی جهت اصلاح این موضوع اعلام کرده‌اند. وی در پاسخ به این سؤال که ستاد مبارزه با مواد مخدر قصد دارد این طرح را در چه راستایی پیش ببرد؟، بیان می‌کند: تا زمانی که عملی نشود نمی‌توان حدس زد. در حال حاضر با مجلس در حال صحبت هستیم و تیم خود را معرفی کرده‌ایم تا با مجلس وارد همکاری شویم تا ببینیم نتیجه چه خواهد بود.

استقبال کارشناسان از مصوبه جدید

اما در این میان کارشناسان حوزه مقابله با مواد مخدر از مصوبه کاهش میزان حداقل و حداکثر مجازات مرتکبان حمل و نگهداری مواد مخدر استقبال کرده‌اند و بر این باورند که قوانین و مقرراتی که صرفاً با زور و رعب و وحشت، اعمال شوند، بازدارندگی نداشته و منجر به تغییر رفتار نمی‌شود و این مصوبه ابتکار مؤثری است که می‌تواند موجب کاهش جرائم در کشور شود. به طوری که مجتبیی رئیس کانون سراسری درمان گران ايسنا، امیر عباس لطفی، سخنگوی ستاد

چندی پیش نمایندگان مجلس شورای اسلامی در مصوبه‌ای مقرر کردند میزان حداقل و حداکثر مجازات مرتکبان حمل و نگهداری مواد مخدر برای بار اول به نصف کاهش یابد؛ مصوبه‌ای که برخی از کارشناسان حوزه مقابله با مواد مخدر از آن استقبال و بر این

باورند که این مصوبه ابتکار مؤثری است که می‌تواند موجب کاهش جرائم در کشور شود، اما در این میان ستاد مبارزه با مواد مخدر جهت اصلاح این موضوع آمادگی خود را برای همکاری با مجلس اعلام کرده است. به گزارش ايسنا، امیر عباس لطفی، سخنگوی ستاد

ارتباط و مفهوم شناسی فسخ، انفساخ، تفاسخ و آثار و تبعات آن در قراردادهای بالادستی صنعت نفت و گاز

امیر اسلامی همدانی
دانشگاه تهران

سید یونس نورانی مقدم
دانشگاه بوعلی سینا همدان

سیده رویا موسوی
دانشگاه آزاد اسلامی چالوس

از موضوعات مورد بحث در نظام حقوقی کشورهای دنیا، تفاوت فسخ عقد و بطلان آن است، طرح دعوی مطروحه در باب نوع آن از اهمیت فراوانی بر خوردار است و بسته به عرف و رویه قضایی و نظام حقوقی ملل (پاندرکی تفاوت)، نقاط اشتراک بسیاری دارد. آنچه در باب این موضوع در نظام حقوقی ایران مطرح می شود بسیار بسیط است و نظرات متفاوتی از منابع حقوق فرعی ایران (دکترین حقوق) صادر شده است. با این وجود خلأ قانونی محسوس در این موضوع، عدم تفاوت و عدم تعریف آن در نظام قانون مدنی کشور است؛ زیرا با توجه به محتوای آن، باید تفکیک موضوع از الزام قانونی مدونی پیروی کند؛ در حالی که قانون گذار بدون تعریف، تنها به نام گذاری آن اکتفا کرده و تفسیر را بر عهده همگان نهاده است؛ در حالی که یک نظام حقوقی مترقی باید در اصل قانون گذاری، جامع باشد و در مبحث تفسیر قوانین مدون، تا حد ممکن همگان در تنگنا قرار دهد. در مقدمه، هر یک از موضوعات، تعریف شده، در خصوص انواع آن بحث می شود و سپس تفاوت های آن در حقوق موضوعه ایران بررسی می گردد. در آخر به تفاسوت این دو نهاد حقوقی در قراردادهای بالادستی صنعت نفت و گاز اشاره می شود و آثار هر یک (در صورت وقوع) بر حقوق و تعهدات طرفین بررسی می گردد.

واژگان کلیدی:
فسخ، تفاسخ، انفساخ، قراردادهای نفتی مقدمه

قرارداد، موجودی اعتباری است که از لقاخ دو اراده رقیب و هم اهنگ مایه می گیرد، دو اراده‌ای که به طور معمول نماینده دو نفع گوناگون اما همسو و همگام هستند و جمع شان به تراضی می انجامد. تراضی، جوهر عقد است. با این وجود، در جهان، زمانی حقوق پرورده شده و نفوذ می یابد که با نظم عمومی و مصلحت اجتماعی برخورد نکند و از درون نیز از طرف اهل صادر گردد و موضوع معلوم و مشروع داشته باشد(۱). اما هر قراردادی پایانی دارد. انحلال قرارداد عبارت است از، از بین رفتن قراردادی نافذ و موجود، قطع نظر از علت آن. مثلا پیمانکار و کارفرما به این نتیجه می رسند که بهتر است از سر پیمان بگذرند و هر کدام به راه خویش رود(۱۸).

انحلال قرارداد را نباید با بطلان آن اشتباه گرفت؛ عقد باطل، از ابتدا موجود نبوده و در عالم حقوق، اعتباری ندارد. اما در انحلال، سببی، عقد موجود را بر هم می زند. پس در هر انحلال دو مرحله ممتاز وجود دارد، در حله نخست از آغاز تراضی تا زمان وقوع سبب انحلال است که قراردادی نافذ، بر رابطه دو طرف حکومت دارد. در حله دوم از لحظه تحقق سبب انحلال است که باعث گسیختن پیمان شده و عقد را در حکم، باطل می کند(۱۷).

انحلال قرارداد را نباید با بطلان آن اشتباه گرفت. قرارداد با اجزای تمامی تعهدهای ناشی از آن پایان می پذیرد. اما این تحول طبیعی به معنای انحلال عقد نیست. انحلال زمانی است که عقد، بر حسب مفاد خود، جایی برای اجرا داشته باشد اما سبب و بژای آن را بی اثر کند.

تعلیق قرارداد را نیز باید از انحلال قرارداد تمیز داد. در تعلیق، عقد به هم نمی خورد و تنها اجرای آن موقوف می شود. به همین دلیل، پس از زوال سبب تعلیق، عقد دوباره از خود راز باز می یابد(۱۲). در حقوق ایران، انحلال قرارداد را (به اعتبار سهمی که اراده دو طرف در آن دارد) به سه گروه تقسیم کرده اند(۱۱): الف) انحلال قراردادی است که تراضی، که آن را اقاله و گاه تفاسخ می گویند (ماده- ۲۸۳ قانون مدنی) و ماده- ۲۶۴ ق.م ا را در زمره اسباب سقوط تعهدات آورده است. ب) انحلال ارادی؛ که بنا تصمص یکی از دو طرف انجام می شود. این عمل حقوقی، بر خلاف اقاله که در شمار قراردادها می آید، ایقاع است و نیاز به تراضی ندارد.

انحلال ارادی بدین معنی را فسخ می گویند. (ماده- ۲۴۹ ق.م).

ج) انحلال قهری؛ که خود به خود انجام می شود و اراده طرفین یا یکی از آنها در وقوع آن دخالتی ندارد. انحلال قهری را در اصطلاح انفساخ می گویند. در خصوص اثر انحلال، قاعده بر اینست که اثر آن ناظر به آینده است و عقد را از هنگام تحقق سبب برهم می زند (مانند ماده‌های- ۴۵۹ و ۴۸۲ و ۴۹۶ و ۴۰۴ ق.م).

در این پژوهش، اسباب انحلال قرارداد، آثار آن در قراردادهای نفتی و تفاوت هر یک از این اسباب بررسی می شود. اما قبل از آن مفهوم شناختی هر یک از این اسباب در نظام حقوقی رومی، ژرمنی و کامنلا تشریح می گردد و سپس این مفاهیم در قراردادهای نفتی بررسی خواهند شد.

۱-۱- فسخ در لغت و تعریف آن در اصطلاح حقوقی
فسخ در لغت و در مفهوم فقهی آن به معنای برهم زدن و قطع کردن است. در واقع فسخ را می توان پایان دادن به هستی حقوقی قرارداد و زائل کرن یا انحلال یک جانبه قرارداد توسط یکی از دو طرف قرارداد یا شخصی ثالث تعریف کرد. اساسی ترین عنصر این تعریف، اختیار و اقتداری است که دارد حق فسخ به موجب تراضی طرفین قرارداد یا به موجب قانون، در پایان دادن به حیات و اعتبار معامله دارد.

لزوم وفاداری به قراردادها، عدم امکان تخطی از مفاد آنها و فسخ یک جانبه آنها از اصول پذیرفته شده جهانی است. با این وجود در نظام های گوناگون حقوقی مواردی وجود دارد که به استناد آنها می توان یک قرارداد لازم را فسخ کرد. در حقوق ایران این موارد تحت عنوان خیرات بیان می شوند. در قراردادهای نفتی شرط فسخ از دو جهت مثبت و منفی اهمیت دارد. از جهت مثبت، مواردی که هر یک از طرفین می تواند قرارداد را فسخ کند مقرر می شود و از جهت منفی، فسخ قرارداد به موارد احصاء شده در قرارداد منحصر می گردد. در ماده- ۳۹ قرارداد

انحلال قرارداد را نباید با

بطلان آن اشتباه گرفت؛ عقد باطل، از

ابتدا موجود نبوده و در عالم حقوق، اعتباری

ندارد. اما در انحلال، سببی، عقد موجود را بر هم

می زند. پس در هر انحلال دو مرحله ممتاز وجود

دارد؛ در حله نخست از آغاز تراضی تا زمان وقوع سبب

انحلال است که قراردادی نافذ، بر رابطه دو طرف

حکومت دارد. در حله دوم از لحظه تحقق سبب

انحلال است که باعث گسیختن پیمان شده

و عقد را در حکم، باطل می کند

۲-۱- موارد فسخ قرارداد توسط دولت میزبان
فسخ قرارداد های نفتی به خصوص زمانی که میدانی تجاری کشف شده یا میدان به تولید رسیده، برای شرکت های سرمایه گذار فاجعه است. به همین دلیل در قراردادهای نفتی مواردی که طرفین می توانند قرارداد را فسخ کنند به دقت تعریف می شود. هر چند موارد فسخ هر قرارداد به اقتضای شرایط آن مبین می گردد، اما موارد فسخ قراردادهای نفتی کم و بیش از منطق یکسانی پیروی می کنند.

کارفرما تمایل دارد هر زمان که پیمانکار در انجام تعهدات عمده خود قصور کند، او بتواند قرارداد را فسخ نماید و این امر را حق مشروع خود می داند. در برخی از قراردادهای آن دسته از تعهدات اصلی که نقض آنها عمده اصلی تلقی شده و باعث ایجاد حق فسخ برای کارفرما می گردد، مشخص می شوند(۹).

در بخش تعاریف نیز ممکن است این تعهدات تعریف نشده باشند و مشخص نیست کدامیک از تعهدات پیمانکار تحت شمول قراردادات عمده و اصلی قرار دارند و کدامیک از دایره شمول آنها خارج هستند. این ابهام ممکن است در عمل به بروز اختلاف بین طرفین قرارداد منتهی شود؛ مثلا ممکن است شرکت ملی نفت ایران، عدم ارائه گزارش در مواعد مشخص شده در قرارداد را نقض عمده و اصلی قرارداد تلقی کند اما پیمانکار چنین اعتقادی نداشته باشد. در صورت وقوع چنین وضعیتی مرجع حل و فصل اختلاف، مطابق قرارداد، به اختلاف رسیدگی خواهد کرد. جهت برهیز از هر گونه ابهام، بهتر است در بخش تعاریف، تعریف جامع و مانعی از نقض اساسی قرارداد ارائه شود تا به هنگام بروز اختلاف بتوان به آن استناد کرد.

بنابراین طبق تعریف ارائه شده در قرارداد، اگر نقض هر یک از تعهدات، نقض اساسی محسوب شود دولت میزبان محق به خاتمه قرارداد است(۱۰). گاهی در قراردادهای به طور مجمل و مبهم ذکر می شود که اگر پیمانکار نقض عمده یا تخلف اساسی داشته باشد، کارفرما می تواند قرارداد را فسخ کند. مثلا در قراردادهای بیع متقابل ایران و قراردادهای خدمت عراق آمده که هرگاه پیمانکار پس از اخطار کتبی، جهت جبران یک نقض اساسی اقدام نکند، کارفرما حق فسخ قرارداد را دارد. معمولاً در کنسار عبارات کلی و مبهم «نقض عمده» یا «تخلف اساسی» مصداق خاصی از نقض اساسی نیز ذکر می شود اما تصریح می گردد که مورد فسخ به مصادیق مذکور منحصر نیست(۱۳).

از دیگر موارد نقض اساسی که در قرارداد بدرا در عراق تصریح شده، کوتاهی پیمانکار در رعایت برنامه توسعه، برنامه های کار و بودجه سالیانه است. چنین مجوزی به کارفرما اختیار می دهد که به دلیل تخلف پیمانکار از برنامه های مصوب، قرارداد را فسخ کند. در این

قرارداد همچنین عدم دستیابی

پیمانکار به هدف منحنی تولید^۱

یا عدم حفظ منحنی تولید در مدت

مقرر، به کارفرما حق فسخ می دهد؛

مشروط به اینکه پیمانکار سرمایه گذاری

لازم را انجام ندهاده یا در رعایت رویه های

متعارف صنعت نفت کوتاهی کرده باشد(۱۱).

در قراردادهای امتیازی دولت

انگلیس نیز مقرر شده که با وقوع هر

یک از حوادث مندرج در قرارداد

امتیازی، دولت حق فسخ قرارداد را

خواهد داشت؛ از جمله این شروط

هر گونه تخطی صاحب امتیاز

از شروط مقرر در برنامه توسعه

تجاری یا تولید تجاری نگردد قرارداد فسخ شود. منظور

از این فسخ، اتمام قرارداد به دلیل ناکامی در رسیدن

به اهداف قراردادی است که بعضاً به آن انفساخ، کان

لم یکن، منقضی و باطل نیز اطلاق می شود(۱۲). در این

بخش ابتدا موارد فسخ قراردادهای نفتی برای هر یک از

طرفین توضیح داده شده و سپس تبعات و تأثیرات فسخ

بیان می گردد.

در قراردادهای مشارکت در تولید، اگر شرکت خارجی از تعهدات مالی خود مبنی بر سرمایه گذاری در عملیات اکتشافی و توسعه امتناع کند یا تخلفی جدی از تعهدات قراردادی داشته باشد که براساس آن شرکت خارجی مقصر قلمداد شود یا وضعیت مالی شرکت خارجی به نحوی متزلزل گردد که شرکت ورشکسته شود یا حکم ورشکستگی آن در معرض صدور باشد یا حتی طرح دعوی ورشکستگی علیه شرکت صورت گرفته باشد، دولت میزبان می تواند از این حق فسخ استفاده کند. در این صورت، دولت میزبان مکلف است نسبت به ارائه اخطار فسخ در موعد مشخصی اقدام نماید. اگر شرکت خارجی نتواند جهت جبران قصور خود یا اعاده وضعیت مالی خود اقدام شایسته ای انجام دهد، دولت میزبان محق به فسخ قرارداد خواهد بود(۱۵).

در قراردادهای مشارکت در تولید اندونزی نیز این شرط لحاظ شده است. در این قراردادها فسخ قرارداد طی دو یاسه سال آغازین امکان پذیر نیست. اما پس از گذشت این دوره ممکن است در بی موارد زیر قرارداد فسخ شود: نخست اینکه پیمانکار می تواند در هر زمان که شرایط ادامه عملیات اکتشاف و توسعه وجود نداشته باشد، قرارداد را به صورت یک طرفه فسخ کند. این فسخ اختیاری قرارداد باید با اعام کتبی به شرکت ملی نفت اندونزی و مشورت آن شرکت باشد. در این صورت پیمانکار از تعهداتی که برابر شرکت ملی نفت اندونزی دارد بری می شود؛ البته به جز آن دسته از تعهداتی که قبل از فسخ قرارداد بر عهده او بوده است. دوم اینکه اگر در پایان دوره اکتشاف، نقضی کشف نشود قرارداد خود به خود منفسخ خواهد شد؛ مگر اینکه پیمانکار تقاضای افزایش طول دوره اکتشاف را مطرح کند و این تقاضا توسط کارفرما پذیرفته شود.

سوم آنکه گذشتنه از موارد ذکر شده، ممکن است قرارداد با اخطار کتبی ۹۰ روزه هر یک از طرفین مبنی بر تخلف عمده^۲ طرف دیگر از مفاد قرارداد فسخ شود(۱۵). در قراردادهای خدماتی، به موجب بند۴ ماده ۲۲ قرارداد پیمانکاری اکتشاف و توسعه نفت بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت فرانسوی نفت مقرر شده که هرگاه پیمانکار همه تعهدات دیگری را که به موجب این قرارداد دارد انجام ندهد، شرکت ملی نفت یک اخطار کتبی سفارشی در مورد عدم انجام تعهدات، صادر و به پیمانکار کل ابلاغ خواهد کرد. هر گاه ظرف مدت یک ماه از این تاریخ، پیمانکار همه تعهداتی را که در اخطار مزبور تصریح شده انجام ندهد، شرکت ملی نفت حق خواهد داشت این قرارداد را فسخ کند.

در قراردادهای بیع متقابل ایران موارد زیر برای خاتمه قرارداد توسط شرکت ملی نفت ایران پیش بینی شده است:

(۱) اگر به موجب قرارداد و در پی

اخطار به، پیمانکار از پرداخت مبالغ ضروری امتناع کرده و تخلف او بر اجرای عملیات توسعه اثر گذارد.

(۲) اگر پیمانکار پس از دریافت اخطار به، از جبران تعهدات نقض شده و معوقه امتناع کند.

(۳) ورشکستگی^۳. انحلال^۴ احیا^۵ و ادغام^۶ شرکت پیمانکار، موجبی برای خاتمه قرارداد توسط دولت میزبان محسوب نخواهد شد.

(۴) در صورت تخلف پیمانکار در استفاده از خدمات، تجهیزات و

مواد اولیه موجود در ایران^۷ طبق قرارداد و ضمیمه آن. (۵) در صورت تخلف پیمانکار از انتقال فناوری^۸ و دانش فنی^۹ به شرکت ملی نفت ایران، آنگونه که در قرارداد و ضمیمه مربوطه مقرر شده است(۱۶).

در خصوص شرط خاتمه قرارداد توسط دولت میزبان، ذکر چند نکته ضروری به نظر می رسد: الف) طبق بند یکم قرارداد، اگر عدم پرداخت مبالغ لازم توسط پیمانکار، اجرای عملیات توسعه را با مخاطره روبهرو کند شرکت

مورد دیگری که در این قراردادها سبب فسخ می شود

فورس مازور است که منوط به وجود شرایطی است.

معمولاً در قراردادهای بیع متقابل ایران، پس از سپری

شدن مدتی از بروز حادثه، در صورت تأخیر تعهد هر

یک از طرفین، طرف دیگر حق فسخ قرارداد را خواهد

داشت و گرنه صرف تحقق فورس مازور از این حق

بهره مند نمی شود (مثلا ماده- ۳- ۲۹ قرارداد

نفتی درود مقرر می دارد: «اگر انجام تعهدی

در نتیجه فورس مازور بیش از ۱۸ ماه

به تعویق بيفتد هر یک از طرفین بدون اینکه

تعهداتی اضافه بر آنچه در اینجا ذکر شده

در قبال طرف دیگر داشته باشد می تواند با

یک اخطار کتبی این قرارداد را فسخ کند.

با این فسخ پیمانکار حق خواهد داشت

هزینه های نفتی انجام شده قبل از فسخ

به اضافه حق الزحمای متناسب با هزینه های

سرمایه ای صرف شده را دریافت کند. هر دو

هزینه مزبور از محل درآمد حاصل از منطقه

قرارداد پس از تکمیل عملیات توسعه پرداخت

خواهد شد. در صورت وقوع این فسخ، طرفین توافق

می کنند که پس از پایان فورس مازور با حسن نیت درباره

شروع مجدد عملیات توسعه و تکمیل آن مذاکره کنند.»

۳-۱- موارد فسخ قرارداد توسط سرمایه گذار

خارجی

در قراردادهای مختلف نفتی مقررات متنوعی

در خصوص امکان و موارد خاتمه قرارداد توسط پیمانکار

پیش بینی شده است. برخی قراردادهای موارد خاتمه

قرارداد توسط پیمانکار آنها به وقوع فورس مازور

محدود کرده و حاوی مقرراتی در خصوص خاتمه قرارداد

به سبب نقض تعهدات یا تخلف دولت میزبان از اجرای

آن ناچیز و در مقابل، نقض پیمانکار به عنوان عامل اجرای

پروژه و مدیریت آن گسترده است؛ از این رو تعهدات دولت

میزبان مطابق قرارداد و به تناسب نقش او در پروژه، ناچیز

و حتی در برخی موارد فاقد تعهداتی است که نقض آنها،

موجب خاتمه قرارداد را فراهم می کند.

در قراردادهای بیع متقابل (مدل ۲۰۰۸) در صورت

تخلف و نقض تعهدات از سوی دولت میزبان، مقررات

مجازی جهت خاتمه قرارداد توسط پیمانکار پیش بینی

شده است. به موجب ماده- ۳- ۱۴ قرارداد: «در صورت

نقض تعهدات اصلی و عمده توسط شرکت ملی نفت

ایران، پیمانکار می تواند با ارسال اخطار کتبی ۹۰ روزه

قرارداد را خاتمه دهد. اگر شرکت ملی نفت ایران طی

دوره اخطار به، تخلف انجام شده را جبران کند پیمانکار

از خاتمه قرارداد صرف نظر خواهد کرد. افزون بر این اگر

پیمانکار اطمینان یابد که شرکت ملی نفت ایران تمام

تلاش خود را در راستای جبران تخلفات صورت گرفته

انجام می دهد، مکلف است دوره مزبور را به تناسب تمدید

کند.»

ج) وقایعی نظیر ورشکستگی و انحلال، بر خلاف

ادغام یا احیای شرکت نفتی، امکان اجرای پروژه توسط

پیمانکار را متعسر و غیر ممکن می کند و طبیعی است

در این حالت، دولت میزبان حق خاتمه قرارداد را خواهد

داشت؛ با این وجود ممکن است قرارداد مشروط به

تحقق شرایطی، امکان اجرا و تکمیل پروژه را حتی در

صورت ورشکستگی یا انحلال شرکت پیمانکار نیز تجویز

کند(د)

از موارد دیگری که در قراردادهای مختلف نفتی

موجب خاتمه قرارداد را توسط دولت میزبان فراهم

می آورد می توان به واگذاری قرارداد یا حقوق و تعهدات

قراردادی بدون رضایت دولت میزبان، عدم

ارائه ضمانتنامه حسن اجرای تعهد

به دولت میزبان، استخراج

منابع معدنی غیر از آنچه به

موجب قرارداد، پیمانکار مجاز

به استخراج آن است، ارائه

تضامین خلاف واقع، تغییر

در کنترل و مدیریت شرکت

پیمانکار، عدم شروع عملیات توسعه

یا عدم اجرای آن طبق برنامه کاری یا

طرح جامع توسعه و نقض حقوق بین الملل

اگر شرکت ملی نفت نیز تکالیف خود را انجام ندهد

حق فسخ برای پیمانکار به وجود می آید. به موجب ماده-

۴-۳ قرارداد یاد شده: «در صورت نقض هر یک از تعهدات

اصلی توسط شرکت ملی نفت ایران پیمانکار حق خواهد

داشت که با دادن یک اخطار کتبی ۹۰ روزه قرارداد حاضر

را فسخ نماید و هر گاه شرکت ملی نفت ایران نقض مزبور

را ظرف مدت یاد شده جبران کند، پیمانکار اخطار به را

پس خواهد گرفت. در صورتی که پیمانکار به نحو معقولی

معتقد باشد که شرکت ملی نفت ایران تمام تلاش های

صاحب امتیاز: مؤسسه روزنامه مناقصه مزایده

مدیر مسئول: جلیل قتادزاده ■ سردبیر و مدیر عامل: علی قره داغلی

رایانگار مدیر اجرایی: emonaqeseh@gmail.com ■ رایانگار سردبیر: mozayedeh@gmail.com

رایانگار بازرگانی: monaqeseh1@gmail.com ■ رایانگار تحریریه: emonaqeseh1@gmail.com

توزیع: دنیای اقتصاد ■ لینوگرافی و چاپ: چاپخانه گلریز (جاده قدیم کرخ، فتح ۱۷)

چاپ مقالات و نظرات در این نشریه به معنای تأیید یا رد آن مطالب نبوده و «مناقصه مزایده» دارای منشی مستقل خود می باشد.

■ امتیاز روزنامه در طرح رتبه بندی: ۵۱ ■

انرژی نفت و نیرو

طبل حمایت را به نام نیروگاه‌داران خصوصی می‌کوبند!

بلا تکلیفی قرارداد ۲۷۵ میلیون یوروی نیروگاه رودشور؛ از دیروز تا امروز

سپه‌مهدوی

حمایت از بخش خصوصی در شرایط تحریم، ترجیع‌بند این روزهای محافل اقتصادی است؛ اهرمی که با آتسکاه به آن می‌توان بدون نیاز به حضور شرکت‌های رنگ و لعاب‌دار یا برند خارجی، نیاز بازار داخلی را تأمین و حتی تنور صادراتی را نیز داغ نگه داشت. اما در این میان با بی‌توجهی نسبت به ارائه تسهیلات و پرداختن موانع از سر راه بخش خصوصی، حرکت این کارناوال اقتصادی با اختلال مواجه می‌شود تا حدی که وقتی این بخش زمام پروژه‌ای را در دست می‌گیرد و در جایی که در انتظار توجه و عمل به تعهدات است بعضاً با پشت چشم نازک کردن برخی ارگان‌ها مواجه می‌شود و سرانجام کار به حدی می‌رسد که از شروع آن پروژه اقتصادی به دلیل ضرورت‌بان‌هایی که با آن دست به گریبان شده است اظهار پشتیبانی می‌کند. جهش ناگهانی قیمت ارز و عدم توجیه اقتصادی در مدل قراردادی منعقد شده با نیروگاه‌داران از جمله چالش‌هایی است که شرکت‌های خصوصی را با مشکل عدم توانایی در تأمین منابع مالی مواجه کرده است. به گزارش خبرنگار انرژی مناقصه‌مزایده، توسعه واحد بخار نیروگاه رودشور با ظرفیت تولید ۳۴۵ مگاوات برق به دلیل جهش ناگهانی قیمت ارز و عدم توجیه اقتصادی در مدل قراردادی، با مشکلات جدی مواجه شده و در صورت عدم حمایت ویژه وزارت نیرو، از ادامه فعالیت‌های اجرایی باز خواهد ماند. مدیرعامل شرکت تولید گسترش برق امیرکبیر طی نشست خبری جهش ناگهانی نرخ ارز و تبدیل قرارداد، بیع متقابل از حالت ارزی به ریالی را از جمله موانع پیش‌روی تکمیل واحد بخار نیروگاه رودشور برشمرد و گفت: ادامه فعالیت‌های اجرایی احداث واحد بخار نیروگاه رودشور با پیشرفت فیزیکی بیش از ۵۰ درصد با مشکلات جدی مواجه شده است.

احمد مشایخی گروه «ماه‌تاب» را به عنوان اولین مجموعه بخش خصوصی نیروگاهی کشور معرفی کرد که در سال ۱۳۸۰ تأسیس شده و فعالیت خود را زمینه تولید برق آغاز کرد.

وی با اشاره به آغاز عملیات احداث نخستین نیروگاه بخش خصوصی کشور از سال ۱۳۸۲ گفت: در حال حاضر این هلدینگ، مالک تمام یا بخشی از ۱۳ نیروگاه است.

وی ظرفیت تولید برق توسط ایسن ۱۳ نیروگاه را چهار هزار مگاوات (معادل حدود پنج درصد ظرفیت شبکه برق کشور) اعلام کرد و افزود: در قالب طرح‌های در حال احداث، به این ظرفیت بیش از هزار مگاوات افزوده خواهد شد.

بهره‌برداری از بخش بخار نیروگاه رودشور منوط به حمایت وزارت نیرو

به گفته عضو سندیکای تولیدکنندگان غیردولتی برق، نیروگاه سرخس، امیرآباد، نوشهر، شهربیجار، خوی، سیاه‌بوش، نوشهر، کاسپین، ارومیه، رودشور، نابان، شواباد، کیش و کهنوج، نیروگاه‌های در حال بهره‌برداری این هلدینگ هستند که در اقصی نقاط کشور احداث شده‌اند، همچنین بخش بخار نیروگاه کاسپین، بخش بخار نیروگاه رودشور، بخش بخار نیروگاه ارومیه و نیروگاه‌بادی تیزباد (با ظرفیت تولید ۱۰۰ مگاوات برق) در منطقه

خاف از طرح‌های در حال توسعه هستند. وی افزایش راندمان نیروگاهی از ۳۹ به ۵۷ درصد، افزایش ظرفیت تولید از ۷۹۲ مگاوات به ۱۱۳۷ مگاوات، صرفه‌جویی ۷۲۰ میلیون مترمکعب لیتر سوخت و کاهش قابل توجه آلودگی‌های زیست‌محیطی متناسب با میزان سوخت مصرف نشده را از جمله مزایای احداث واحدهای بخار و تبدیل نیروگاه رودشور به سیکل ترکیبی برشمرد و گفت: این در حالی است که اگر چالش‌های قرارداد بیع متقابل تبدیل نیروگاه‌های گازی به سیکل ترکیبی توسط وزارت نیرو حل نشود، اجرای عملیات احداث واحد بخار نیروگاه رودشور که هم‌اکنون با سه واحد گازی در مدار آینده (تابستان ۱۳۹۹) به بهره‌برداری نخواهد رسید.

مدیرعامل شرکت تولید گسترش برق امیرکبیر درباره مشخصات نیروگاه رودشور که از آن به عنوان نخستین نیروگاه بخش خصوصی کشور نام برده می‌شود، گفت: فاز اول نیروگاه رودشور شامل سه واحد گازی کلاس F است که عملیات احداث آن از سال ۱۳۸۲ آغاز شده و در سال ۱۳۸۶ به بهره‌برداری تجاری رسید. مشایخی درباره وضعیت کارکرد واحدهای نیروگاه رودشور گفت: این نیروگاه از آغاز بهره‌برداری تاکنون با ضریب آمادگی تولید نزدیک به ۹۶ درصد (۱۰ درصد بالاتر از میانگین صنعت نیروگاهی کشور، بیش از ۴۸ میلیارد کیلووات ساعت برق تولید کرده است. وی همچنین به راندمان ۳۹.۵۷ درصدی واحدهای گازی این نیروگاه اشاره کرد و گفت: این رقم در مقایسه با میانگین واحدهای گازی شبکه تولید برق، حدود شش درصد بالاتر است که به معنی صرفه‌جویی مصرف بیش از ۸۵۰ میلیون مترمکعب گاز (معادل ۸۵۰ میلیون لیتر گازوئیل) در طول ۱۲ سال گذشته بوده است که علاوه بر مصرف کمتر سوخت به عنوان سرمایه ملی، از نظر زیست‌محیطی نیز فواید زیادی را در پی داشته است.

تبدیل قرارداد‌های بیع متقابل از ارزی به ریالی و چالش سرمایه‌گذاری

وی در بخش دیگری از سخنان خود به موانع موجود در تکمیل واحد بخار نیروگاه رودشور اشاره کرد و گفت: در سال ۱۳۹۲ که

بهمن مسعودی عدم توجیه اقتصادی در قراردادهای بیع متقابل را مانع اجرای به موقع طرح نیروگاه‌های سیکل ترکیبی عنوان کرد و با اشاره به تدوین قرارداد‌های بیع متقابل در تبصره ۱۲ قانون برنامه و بودجه سال ۹۲ گفت: براساس این مدل قرارداد، صرفه‌جویی شده ناشی از اجرای طرح‌های تبدیل نیروگاه به سیکل ترکیبی را حداکثر در مدت دو سال به میزان سرمایه‌گذاری انجام شده، در اختیار سرمایه‌گذار قرار دهد، اما با افت قیمت نفت از ۱۲۰ دلار در سال‌های اخیر، تبدیل قرارداد بیع متقابل از حالت ارزی به ریالی و شوک‌های ارزی بیاب، این مدل قرارداد عملاً کار کرد خود را از دست داده و برای سرمایه‌گذاران توجیه اقتصادی ندارد.

قائم مقام گروه «ماه‌تاب» با بیان اینکه اکثر طرح‌های تحت قرارداد بیع متقابل با مشکل عدم بازگشت سرمایه اولیه و ناتوانی در بازپرداخت اسقاط صندوق توسعه ملی مواجه هستند، گفت: تبدیل نیروگاه رودشور به نیروگاه سیکل ترکیبی نیز در قالب همین نوع قرارداد در حال احداث است. ارزش این قرارداد در ابتدا ۲۷۵ میلیون یورو بود و اگرچه از پیشرفت فیزیکی بیش از ۵۰ درصد برخوردار است، اما تا توجیه به مشکلاتی که مطرح شد، بعد به نظر می‌رسد مطلق در نامه زمانبندی و در پیک سال ۱۳۹۹ به بهره‌برداری برسد. مسعودی افزود: هیچ یک از مشکلات وجود آمده ناشی از قصور سرمایه‌گذاران طرح نبوده و به نظر می‌رسد قرارداد‌های بیع متقابل با کوتاهی‌بینی تدوین و تنظیم شدند، چرا که در حال حاضر سرمایه‌گذاری در این قراردادها، با شکست مواجه شده است. وی گفت: بعد از شوک ارزی اخیر، شورای عالی فنی مجوزی را صادر کرد که براساس آن، برای پروژه‌های سرمایه‌ای، مجوز نرخانه ریط براساس مدل مالی قرارداد، سازوکارهای مختلفی از جمله تمدید دوره، افزایش نرخ و... را در نظر گرفته و مدل مالی قرارداد را به شرایط قبل از شوک ارزی بازگردانده و اصلاح کند، اما وزارت نیرو این اقدامی در این زمینه انجام نداده است.

عضو سندیکای تولیدکنندگان غیردولتی برق با بیان اینکه وزارت نیرو باید به درک مشتری‌با سرمایه‌گذاران صنعت برق برسد، گفت: سرمایه‌گذاری در صنعت برق مستلزم مقدماتی است که اگر فراهم نشود، بخش خصوصی سرمایه خود را در دیگر صنایع سوده سرمایه‌گذاری خواهد کرد.

وی با اشاره به تبدیل قرارداد بیع متقابل از حالت ارزی به ریالی در سال ۱۳۹۴ گفت: همان زمان، اعتراض خود را نسبت به این موضوع اعلام کرده و بیش از چهار سال است که با دستگاه‌های مختلف در وزارت نیرو در حال مذاکره هستیم تا راهکاری برای این مشکل ارائه شود، اما تاکنون نتیجه‌ای در بر نداشته است.

بهمن مسعودی بر لزوم بازگشت به حالت ارزی در قراردادهای بیع متقابل و تمدید مدت زمان آن تأکید کرد و گفت: سرمایه‌گذاری در تولید برق با عدم استقبال سرمایه‌گذاران مواجه شده، به گونه‌ای که براساس آمار وزارت نیرو، نمودار ذخیره برق از سال ۹۲ تا ۹۷ روند کاهشی را تجربه کرده که نتیجه عدم سرمایه‌گذاری در این بخش است.

ناکارآمدی قراردادهای «بیع متقابل» در احداث

نیروگاه‌های سیکل ترکیبی

در ادامه نشست عضو سندیکای تولیدکنندگان غیردولتی برق تبدیل حالت ارزی به ریالی قراردادهای بیع متقابل را بزرگ‌ترین چالش پیش روی احداث نیروگاه‌های سیکل ترکیبی عنوان کرد و گفت: سرمایه‌گذاری در صنعت برق مستلزم مقدماتی است که اگر فراهم نشود، بخش خصوصی سرمایه خود را در دیگر صنایع سوده سرمایه‌گذاری خواهد کرد.

کیوسک اخبار

پیام تسلیت وزیر نفت در پی شهادت سردار قاسم سلیمانی

وزیر نفت در پیامی، شهادت سردار پرافتخار و رشید اسلام، سپهبد حاج قاسم سلیمانی را تسلیت گفت. به گزارش شانا، متن پیام به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحیم

گرچه شهادت، پاداش یک عمر مجاهدت خالصانه سردار سپهبد حاج قاسم سلیمانی در راه خدا و برای سرافرازی ایران عزیز بود، ولی فقدان این بزرگ‌مرد فداکار، قطعاً ضایع‌ای برای جمهوری اسلامی است.

این مرد بزرگ از تبار شهیدان بی‌ادعای دوران دفاع مقدس و به حق از مصدیق مومنینی بود که به عهد خود با خدای شهیدان وفادار ماند.

او شهید جاودانه ملت ایران است که با سربلندی و نامی نیک به جمع یاران شهید خود پیوست.

این ضایعه را به ملت بزرگ ایران، مقام معظم رهبری مظلله‌العالی، خانواده بزرگوار ایشان و خانواده همه ایثارگران، صمیمانه تسلیت گفته و از خداوند تبارک برای قاتلان خیبت و ترورست، او و خدایان و سیه‌روزی مسئلت می‌کنم.

بازار جهانی نفت

در شوک اقدام تروریستی آمریکا

بهای نفت در معاملات روز جمعه (گذشته) بازار جهانی در پی اقدام ددمنشانه آمریکا در به شهادت رساندن سردار سرلشکر قاسم سلیمانی در عراق که نگرانی‌ها نسبت به تنش‌ها در خاورمیانه را برانگیخت، در بالاترین حد هفت ماه گذشته ایستاد. به گزارش ایسنا، مانیش راج، مدیر مالی شرکت «ولاندر انرژی» به سه مارکت واچ گفت: این نگرانی مطرح است که اقدام دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا بسیار تحریک‌آمیز بوده و ممکن است تبعات منفی داشته باشد. با این حال جهش ملایم قیمت وست تگزاس اینترمدیت نشان می‌دهد که فرضیه بازار بر این است که تنش‌ها ادامه خواهد داشت و اختلالی در تولید نفت ایجاد نخواهد شد. اما اگر اختلالی در روند تولید روی دهد، قیمت وست تگزاس اینترمدیت به بالای ۷۰ دلار و نفت برنت به بالای ۸۰ دلار صعود خواهد کرد.

بهای معاملات آتی وست تگزاس اینترمدیت در بازار نیویورک یک دلار و ۸۷ سنت معادل ۳۰.۱ درصد افزایش یافت و در ۶۳ دلار و پنج سنت در هر بشکه بسته شد که بالاترین قیمت از ۲۰ ماه مه بود و برای کل هفته حدود ۲.۲ درصد رشد داشت. بهای معاملات آتی نفت برنت دو دلار و ۳۵ سنت معادل حدود ۳.۶ درصد افزایش یافت و در ۶۸ دلار و ۶۰ سنت در هر بشکه بسته شد که بالاترین حد از سپتامبر بود که تأسیسات نفتی عربستان سعودی هدف حمله قرار گرفته بود. نفت برنت برای کل هفته ۲.۶ درصد رشد داشت.

هلیما کرافت، مدیر استراتژی جهانی شرکت «آربی‌سی کپیتال مارکتس» در مصاحبه با شبکه سی‌ان‌بی‌سی گفت: اگر پنج سال پیش بود، نفت قطعاً به بالای ۱۰۰ دلار صعود می‌کرد. با این حال رشد بی‌وقفه تولید آمریکا، تأثیر رویدادهای ژئوپلیتیکی بر بازار نفت را تعدیل کرده است.

سردار سرلشکر قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران اسلامی به همراه ابومهدی المهندس، معاون الحشدالشعبی در حمله هوایی تروریستی آمریکا در فرودگاه بغداد به شهادت رسید. پنتاگون اعلام کرد دونالد ترامپ دستور این حمله تروریستی را صادر کرده بود.

سفارت آمریکا در بغداد چند ساعت پس از اعلام این خبر، از همه شهروندان خواست خاک عراق را ترک کنند. وزارت نفت عراق اعلام کرد شهروندان آمریکایی که برای شرکت نفتی خارجی در شهر بصره کار می‌کنند، روز جمعه (گذشته) این کشور را ترک کردند. مقامات عراقی به روترتز اعلام کردند تخلیه کارکنان آمریکایی روی فعالیت‌های نفتی، تولید یا صادرات این کشور که تا تولید حدود ۴.۶۲ میلیون بشکه در روز، دومین عضو بزرگ اوپک است، تأثیر نخواهد گذاشت.

سختگوی شرکت BP که میدان نفتی بزرگ رومیه را در نزدیکی بصره اداره می‌کند، حاضر نشد در این باره اظهار نظر کند. رومیه تا اوایل حدود ۱.۵ میلیون بشکه در روز نفت تولید کرده است.

گروه انرژی ایتالیایی انی اعلام کرد میدان نفتی زیرسر که حدود ۴۷۵ هزار بشکه در روز نفت در سال ۲۰۱۸ تولید کرد، به فعالیت معمولش ادامه می‌دهد و این شرکت اوضاع را به دقت زیر نظر دارد. گروه انرژی آمریکایی اکسون موبیل درباره تخلیه کارکنان خود توضیح نداد اما اعلام کرد فعالیت این شرکت در میدان نفتی کروئای غربی ادامه دارد و این شرکت وضعیت را به دقت زیر نظر دارد. اکسون موبیل ماه مه گذشته پس از حملاتی که در نزدیکی تأسیسات نفتی این شرکت به وقوع پیوست، حدود ۶۰ نفر از کارکنان خارجی خود را از عراق خارج کرده بود.

در این بین، آمار اداره اطلاعات انرژی آمریکا که روز جمعه منتشر شد، نشان داد ذخایر نفت آمریکا در هفته منتهی به ۲۷ دسامبر به میزان ۱۱.۵ میلیون بشکه کاهش پیدا کرده است. تحلیلگران در نظرسنجی «اس‌اند‌بی گلوبال پلاس» کاهش ذخایر به میزان ۳.۱ میلیون بشکه را پیش‌بینی کرده بودند و مؤسسه امریکن پترولیوم سه شنبه گذشته اعلام کرده بود این ذخایر به میزان ۷.۸ میلیون بشکه کاهش پیدا کرده است. آمار رسمی به دلیل تعطیلات سال نوی میلادی به جای چهارشنبه با تأخیر در روز جمعه منتشر شد.

به گفته ولاندر انرژی، با وجود این که اداره اطلاعات انرژی آمریکا افت هفتگی چشمگیر ذخایر نفت را اعلام کرد اما این کاهش به دلیل واردات کمتر نفت بوده است.

براساس گزارش مارکت واچ، آمار اداره اطلاعات انرژی آمریکا همچنین نشان داد میزان ذخایر بنزین ۳.۲ میلیون بشکه و ذخایر سوخت‌های تقطیری ۸.۸ میلیون بشکه رشد کرده است.

شرکت خدمات انرژی «بیکرهیز» روز جمعه اعلام کرد شمار دکل‌های حفاری نفت فعال آمریکا هفته گذشته هفت حلقه کاهش پیدا کرده و به ۶۷۰ حلقه رسیده است. شمار دکل‌های حفاری هفته پیش از آن هم هشت حلقه کاهش پیدا کرده بود. مجموع دکل‌های حفاری نفت و گاز آمریکا ۹ حلقه کاهش پیدا کرده و به ۷۹۶ حلقه رسید.

نخستین روز ژانویه ۲۰۲۰ از یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز به یک میلیون و ۷۰۳ هزار بشکه رسیده است. ایران و ونزوئلا و لیبی از هرگونه کاهش تولید مستثنا هستند. از دیگر تصمیم‌های اوپک در نشست اخیر موافقت کشورهای عضو و غیر عضو اوپک با منابع

سازمان در دسامبر ۲۰۱۹ تصمیم گرفتند تولید خود را ۵۰۳ هزار بشکه بیشتر از توافق یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه‌ای نشست ۱۷۵ کاهش دهند که این تصمیم با آغاز سال نو وارد فاز اجرایی شد. بر این اساس، کاهش تولید نفت این سازمان و متحدانش از

تعداد اعضای اوپک با آغاز سال ۲۰۲۰ به ۱۳ کشور کاهش یافت و محمد اراکاب، وزیر انرژی و معادن الجزایر ریاست دوره‌ای اجلاس اوپک را عهده‌دار شد. به گزارش شانا، اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در یکمدهفتادوهفتمین نشست این

